

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 mars 2023

PROPOSITION DE LOI

**imposant des sanctions aux conducteurs
de véhicule à moteur munis d'un permis
de conduire dont la date de validité
administrative a expiré**

(déposée par M. Jef Van den Bergh et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 maart 2023

WETSVOORSTEL

**betreffende de bestraffing van het besturen
van een motorvoertuig met een rijbewijs
waarvan de administratieve geldigheidsduur
verstreken is**

(ingediend door de heer Jef Van den Bergh c.s.)

RÉSUMÉ

Les personnes qui conduisent sans permis de conduire valable s'exposent à de lourdes sanctions. En cas d'accident, les compagnies d'assurances peuvent en outre refuser l'indemnisation des dommages.

Or, le permis de conduire européen moderne comporte une durée de validité limitée et son titulaire doit en outre le faire renouveler spontanément tous les dix ans.

Pour ne pas assimiler un oubli ou une négligence de nature purement administrative à la non-possession d'un permis de conduire, cette proposition de loi prévoit une sanction adéquate pour les conducteurs qui possèdent effectivement un permis de conduire dont la durée de validité administrative a expiré.

SAMENVATTING

Wie rijdt zonder geldig rijbewijs riskeert zware straffen. Bij een ongeval kan de verzekering bovendien weigeren de schade te vergoeden.

Het moderne Europese rijbewijs heeft echter een beperkte geldigheid, waarbij bovendien de houder op eigen initiatief zijn rijbewijs om de tien jaar dient te laten vernieuwen.

Om een louter administratieve vergetelheid of nalatigheid niet gelijk te stellen met het niet beschikken over een rijbewijs, voorziet dit wetsvoorstel in een aangepaste bestraffing voor wie beschikt over een rijbewijs waarvan de administratieve geldigheid vervallen is.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis 2010, quiconque demande ou renouvelle son permis de conduire reçoit un permis de conduire européen au format carte bancaire. Des permis de ce format ont été délivrés pour la première fois en juillet 2010 dans plusieurs communes-pilotes, avant d'être généralisés à l'ensemble des communes en 2013.

Ces permis de conduire ont une validité administrative d'une durée de dix ans, comme le prévoit l'article 20bis de l'arrêté royal du 23 mars 1998 relatif au permis de conduire. Puisque les premiers permis de conduire au nouveau format ont été délivrés en 2013, ils devront être renouvelés prochainement. Les titulaires de ces permis ont l'obligation de contrôler eux-mêmes la date de fin de leur validité administrative et d'introduire à temps une demande de renouvellement conformément à la procédure prévue à l'article 49 de l'arrêté royal précité.

Or, nous constatons que l'introduction de ce nouveau format n'a pas été assortie de sanctions spécifiques applicables aux éventuels cas de négligence administrative en matière de renouvellement du permis. Il ressort d'une réponse apportée par le SPF Mobilité & Transports que les conducteurs munis d'un permis de conduire non valable en raison d'une négligence administrative sont passibles des sanctions visées à l'article 30 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière. Ces sanctions sévères sont identiques à celles prévues pour quiconque conduit un véhicule à moteur sans être porteur du permis de conduire exigé pour la conduite de ce véhicule ou du titre qui en tient lieu, à savoir une peine d'emprisonnement de huit jours à deux ans et une amende de 200 euros à 2.000 euros, ou une de ces peines seulement.

Cependant, nous estimons que la sanction de cette infraction n'est pas proportionnelle à l'infraction commise, dans la mesure où il s'agit ici, selon nous, d'une négligence administrative qui n'est pas comparable à la conduite d'un véhicule à moteur sans être titulaire d'un permis de conduire lorsque ce permis est exigé. De plus, le renouvellement du permis de conduire tous les dix ans vise notamment à lutter contre les faux permis. Telle est la raison d'être de la présente proposition de loi.

Nous souhaitons aussi souligner les conséquences de la conduite sans permis de conduire valable en matière d'assurance. En effet, toute compagnie d'assurance peut, en application de ses conditions générales, refuser une demande d'indemnisation de dommages lorsque les conditions fixées par la législation et les règlements

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds 2010 krijgt men bij de aanvraag of hernieuwing van het rijbewijs, een Europees rijbewijs volgens het bankkaartmodel. Deze modellen werden voor het eerst afgeleverd in juli 2010 in enkele pilootgemeenten, vanaf 2013 in alle gemeenten.

Deze rijbewijzen hebben een administratieve geldigheid van 10 jaar, als beschreven in artikel 20bis van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs. Na de invoering in 2013, moeten de eerste rijbewijzen binnenkort hernieuwd worden. De houders van deze rijbewijzen hebben de plicht om de administratieve einddatum van hun rijbewijs zelf op te volgen en de hernieuwing van het rijbewijs tijdig aan te vragen overeenkomstig de procedure beschreven in artikel 49 van het voornoemde koninklijk besluit.

Wij stellen vast dat bij de invoering van deze nieuwe modellen, er geen specifieke bestraffing voorzien werd voor mogelijke administratieve nalatigheid bij het vernieuwen van het rijbewijs. Uit een antwoord van de FOD Mobiliteit & Vervoer blijkt dat het rijden met een niet geldig rijbewijs door een administratieve nalatigheid, bestraft wordt volgens artikel 30 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer. Deze forse straffen zijn dezelfde als voor personen die een motorvoertuig besturen zonder houder te zijn van het rijbewijs vereist voor het besturen van dit voertuig, of van het als zodanig geldend bewijs: een gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van 200 euro tot 2000 euro of met één van deze straffen alleen.

De bestraffing van deze inbreuk staat volgens ons niet in verhouding tot het gepleegde feit. Het gaat hier volgens ons om een administratieve nalatigheid die niet kan vergeleken worden met het besturen van een motorvoertuig zonder houder te zijn van een rijbewijs wanneer dit vereist is. Daarenboven heeft de vernieuwing van het rijbewijs om de tien jaar onder andere tot doel om vervalsing tegen te gaan. Om die reden wensen wij volgend wetsvoorstel voor te leggen.

Vervolgens wensen wij nog te wijzen op de impact van rijden zonder geldig rijbewijs op de verzekering. Een verzekeringsmaatschappij kan volgens haar algemene voorwaarden een vergoeding van schade weigeren als men niet voldoet aan de voorwaarden die de Belgische

belges pour pouvoir conduire un véhicule ne sont pas remplies, conformément à l'article 21 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière.

Par ailleurs, l'article 16*bis* de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs dispose que l'assureur peut se réserver un droit de recours contre le preneur d'assurance lorsqu'il prouve qu'au moment du sinistre, le véhicule automoteur assuré était conduit par une personne n'étant pas titulaire d'un permis de conduire valable pour conduire ce véhicule automoteur. Toutefois, cet article ne tient pas encore compte des éventuels cas de négligence administrative. C'est pourquoi nous souhaitons modifier en ce sens la loi précitée. Nous demandons également au gouvernement d'apporter une modification similaire à l'arrêté royal du 16 avril 2018 déterminant les conditions des contrats d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs. Le droit de recours étant également mentionné dans l'arrêté royal du 16 avril 2018, nous estimons qu'il serait opportun de modifier l'article 47, §2, b), de l'annexe unique en ce sens.

Enfin, nous demandons au gouvernement de modifier l'arrêté royal du 19 avril 2014 modifiant l'arrêté royal du 19 juillet 2000 relatif à la perception et à la consignation d'une somme lors de la constatation de certaines infractions en matière de transport par route.

Dès lors que les permis de conduire (européens) étrangers comportent également une durée de validité administrative et qu'il se pourrait donc aussi que des étrangers munis d'un permis de conduire périmé conduisent un véhicule sur le territoire belge, il nous apparaît souhaitable, pour l'application de l'article 31 concerné de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, de prévoir la possibilité pour les services compétents de procéder à la perception immédiate des amendes infligées aux contrevenants étrangers. Nous soulignons les incertitudes liées à la possibilité de poursuivre ultérieurement ces contrevenants et de percevoir les amendes infligées après l'établissement d'un procès-verbal.

wet en reglementen voorschrijven om dat rjtuig te besturen, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer.

Daarenboven voorziet artikel 16*bis* van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen dat de verzekeraar zich een recht van verhaal kan voorbehouden op de verzekeringsnemer wanneer hij bewijst dat, op het ogenblik van het schadegeval, het verzekerde motorrijtuig bestuurd wordt door een persoon die niet beschikt over een geldig rijbewijs om dat motorrijtuig te besturen. Echter, werd hier nog geen rekening gehouden met mogelijke administratieve nalatigheden. Wij wensen om die reden de eerder genoemde wet te wijzigen in die zin. Verder verzoeken wij de regering om een vergelijkbare wijziging door te voeren van het koninklijk besluit van 16 april 2018 tot vaststelling van de voorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de verplichte aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen. Daar het recht van verhaal ook vermeld wordt in het koninklijk besluit van 16 april 2018, lijkt het ons wenselijk om artikel 47, § 2, b) van de enige bijlage te wijzigen in die zin.

Tot slot verzoeken wij de regering om een wijziging door te voeren van het koninklijk besluit van 19 april 2014 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van overtredingen inzake het wegverkeer.

Daar ook de buitenlandse (Europese) rijbewijzen een administratieve geldigheidsduur bevatten en dus ook buitenlanders in België kunnen rondrijden met een administratief vervallen rijbewijs, lijkt het ons wenselijk om voor de toepassing van desbetreffend artikel 31 van de wet 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer in een onmiddellijke inning te voorzien zodat de bevoegde diensten kunnen overgaan tot het onmiddellijk innen van een boete bij buitenlandse overtredders. Wij wijzen op de onzekerheden van een latere vervolging en inning van de boete nadat een proces-verbaal werd opgesteld.

Jef Van den Bergh (cd&v)
Jan Briers (cd&v)
Leen Dierick (cd&v)
Franky Demon (cd&v)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 31 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, modifié en dernier lieu par la loi du 9 mars 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“Est puni d'une amende de 10 à 500 euros, quiconque, en dehors des cas prévus aux articles 30, 34, § 2, 2°, 37bis, § 1er, 4°, et 48:

1° conduit un véhicule à moteur sans être porteur du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, exigé pour la conduite de ce véhicule; 2° refuse de présenter lesdits documents conformément à l'article 22, lorsqu'ils lui sont réclamés; 3° conduit un véhicule à moteur en étant porteur d'un permis de conduire dont la durée de validité administrative a expiré.”;

2° dans l'alinéa 2, les mots “1 euro” sont remplacés par les mots “un euro”.

Art. 3

L'article 16bis, alinéa 1er, 2°, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, inséré par la loi du 31 mai 2017, est complété par les mots:

“, à l'exception des personnes qui sont titulaires d'un permis de conduire valable dont la durée de validité administrative a expiré en raison d'une négligence administrative”.

3 février 2023

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 31 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 9 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen als volgt:

“Met geldboete van 10 euro tot 500 euro wordt gestraft hij die, buiten de in de artikelen 30, 34, § 2, 2°, 37bis, § 1, 4° en 48 bedoelde gevallen:

1° een motorvoertuig bestuurt zonder het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs vereist voor het besturen van dit voertuig bij zich te hebben; 2° weigert die documenten te vertonen overeenkomstig artikel 22, wanneer hij daarom wordt verzocht; 3° een motorvoertuig bestuurt met een rijbewijs waarvan de administratieve geldigheidsduur is verstreken.”;

2° in het tweede lid worden de woorden “1 frank” vervangen door de woorden “één euro”.

Art. 3

Artikel 16bis, eerste lid, 2°, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, ingevoegd bij de wet van 31 mei 2017, wordt aangevuld met de woorden:

“, met uitzondering van een persoon die beschikt over een geldig rijbewijs waarvan de administratieve geldigheidsduur, na een administratieve nalatigheid, is verstreken”.

3 februari 2023

Jef Van den Bergh (cd&v)
Jan Briers (cd&v)
Leen Dierick (cd&v)
Franky Demon (cd&v)